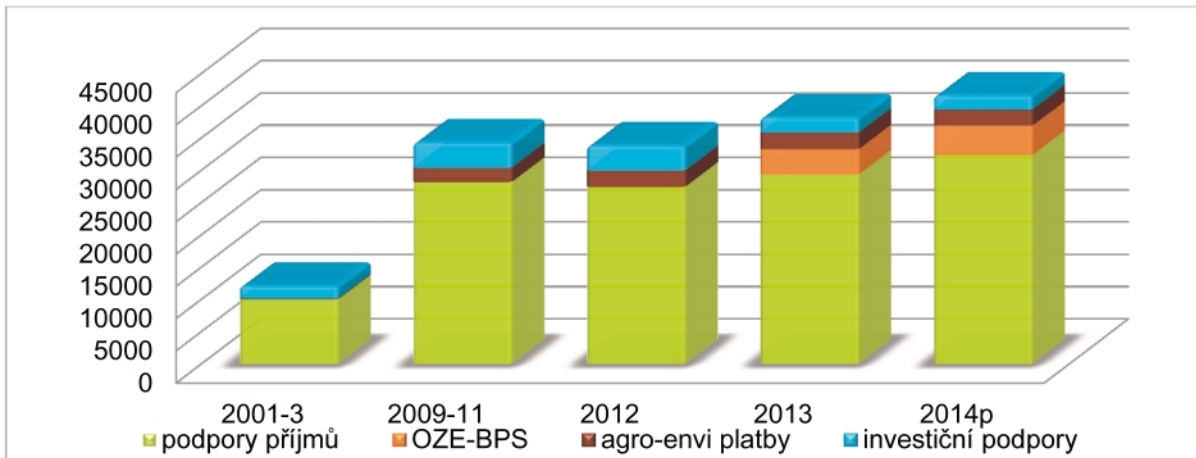

Graf 2 Vývoj podpor zemědělským podnikům (mil. Kč, b. c.)

Zdroj: Zprávy o stavu zemědělství ČR 2002 – 2014, MZe, 2015

V posledních letech mírně vzrůstá produkce školkařských výpěstků okrasných druhů, výměra okrasného školkařství pozvolna vzrůstá (v roce 2013 byly školkařské výpěstky pěstovány na ploše celkové 1 485 ha), produkce květinářství v roce 2014 vzrostla o 7 % na hodnotu 2 mld.Kč oproti roku 2013. Meziroční nárůst spotřeby školkařských výpěstků v naší zemi činí dlouhodobě ca 10 %. Zmenšuje se však pěstební plocha zakrytých ploch (v roce 2014 činí 314 ha, v porovnání s rokem 2013 se jedná o pokles); kryté plochy pro květinářství udržují setrvalý stav na cca 115 ha skleníků a 15 ha fóliovníků. Spotřeba květinářských produktů po propadu v roce 2014 opět vzrostla na 9,4 mld.Kč, což představuje oproti roku 2013 nárůst o 9 %. Produkce školkařských výpěstků okrasných druhů v posledních letech mírně vzrůstá, v roce 2013 byly školkařské výpěstky pěstovány na ploše celkové 1 485 ha. Zahraniční obchod celého sektoru však vykazuje silně záporné saldo.

Celkové podpory jsou přitom z hlediska regionálního, velikosti podniků a struktury výroby nerovnoměrně alokovány, což se promítá jak do výraznějších rozdílů v úrovni ČPH/AWU mezi jednotlivými kategoriemi podniků, tak do rozdílů mezi souhrnnými rentabilitami hlavních komodit (patrně z grafu 3).

Nutno doplnit, že i když vykazuje české zemědělství v průměru v porovnání s vyspělejšími zeměmi EU stále nízkou efektivnost a produktivitu, zhruba jedna třetina českých podniků má dobrou výkonnost a rentabilitu⁶. V této souvislosti hrála roli i dosavadní relativně nízká (v současnosti se však zejména u půdy zvyšující) cena faktorů – práce (zhruba 90 % průměru zemí EU v roce 2012) a zejména půdy (pachtovné na úrovni 43 %průměru EU v roce 2012)⁷. Proti tomu působí v českém zemědělství asi jedna třetina podniků, která v podstatě přežívá jen díky důchodovým podporám. Významnou roli zde hraje mj. i stávající úroveň managementu, kde je nezbytná generační obměna.

Vysoký, avšak postupně se snižující podíl pronajaté půdy (v průměru kolem 74 %⁸) a najaté práce (podle EUROSTAT 2013 kolem 73 %, zatímco v EU 27 asi na úrovni do 20 %) v českých podnicích omezuje do určité míry jejich „manévrovací prostor“ zejména při řízení peněžních toků a zvyšuje nároky a náklady na management práce a půdy.

6 Z výsledků komparativní analýzy produktivity a efektivnosti mezi členskými zeměmi EU vyplývá, že celková produktivita faktorů v českém zemědělství je na úrovni 92 % průměru EU a úhrnná produkční efektivnost firem dosahuje 61 % v roce 2010. Celková produktivita faktorů ve srovnání s průměrem EU dosahuje u specializovaných farem (specializace definována jako min.50% podíl analyzované produkce na celkové rostlinné, resp. živočišné produkci) 86 % u obilovin, 84 % v produkci mléka a 94 % u prasat (použita metafrontier analýza a pro výpočet TFP Tornquist -Theil index za TFP pro obiloviny, mléko a prasata).

7 Cena půdy však v posledním období výrazně stoupá pod zvyšující se poptávkou, která je zapříčiněná také vysoký mi podporami vztáženými na 1 ha zemědělské půdy. Průměrné pachtovné za 1 ha zemědělské půdy v ČR v roce 2014 činilo 2078 Kč/ha a bylo tak o 32 % vyšší než v roce 2012. Průměrná cena zemědělské půdy určené k dalšímu zemědělskému užití činila cca 13 - 14 Kč/m² a proti roku 2012 vzrostla o necelých 20 %. Jak cena půdy, tak výše pachtu je v ČR stále výrazně nižší než v sousedním Německu nebo Rakousku.

8 Podle strukturálního šetření ČSÚ 2013 je podíl obhospodařované vlastní půdy 25,7 %, z toho v podnicích fyzických osob 48,1 % a v podnicích právnických osob 15,9 %.